

УДК 81'342:378.011.32

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ПСИХОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА РОЗВИТОК ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ МОВНИХ ВНЗ

Пікуш О.І.

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

У статті розглянуто психологічні передумови розвитку іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних ВНЗ. Подано аналіз комунікативної мотивації як чинника, що визначає продуктивність навчальної діяльності. Охарактеризовано основні види проблемних ситуацій в різних формах роботи. Теоретично обґрунтовано використання певних видів індивідуалізації в навчальному-процесі. Розглянуто способи активізації мовно-розумової діяльності.

Ключові слова: мотивація, комунікація, мовленнєві задачі, проблемна ситуація, колективні форми роботи, природна мотивація, здібності.

Постановка проблеми. Прагнення України ввійти у світову спільноту робить її більш відкритою для політичних, економічних, культурних відносин із різними країнами світу. У сучасних умовах наша держава не лише делегує своїх фахівців для обміну досвідом, проходження стажування й навчання у зарубіжних навчальних закладах та дослідницьких центрах, щоб оволодіти технологіями адаптації вітчизняної науки і культури до глобальних економічних і соціальних моделей, але й приймає у себе іноземних громадян з цією ж метою.

Виходячи з цього, національна доктрина розвитку освіти України визначає як одне з основних

своїх положень створення і використання нових прогресивних методик та технологій навчання, інтегрування всіх етапів навчально-виховного процесу на основі кращих світових здобутків науки. Вітчизняна теорія і практика професійної підготовки студентів у світлі сучасних вимог також переживає зміни, реалізуючи нові технології, поєднуючи класичні й інноваційні підходи до навчання, кращі здобутки минулого та сучасного.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж останніх років в нашій країні зріс інтерес до використання комунікативного підходу підчас навчального процесу. Проблему психоло-

гічних передумов розвитку іншомовної комунікативної компетенції систематично досліджують провідні вчені-методисти. Значний внесок у її вивчення здійснили такі вчені як С. Пассок, Т. Бровченко, Л. Стабурова, О. Вишневський та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однак психологічні передумови розвитку іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних ВНЗ не є ґрунтовно розглянуті, недостатньо проаналізована комунікативна мотивація. Неповністю обґрунтовано використання певних видів індивідуалізації в навчальному-процесі.

Вивчення особливостей зарубіжного досвіду організації професійного навчання іноземних мов дозволило зробити висновок, що одним із кращих визнаних наукою й апробованих на практиці досягнень у досліджуваній сфері, є комунікативний підхід. Його мета – спілкування в конкретних соціальних структурах або навчання комунікативної компетенції, яка включає і граматичну, і соціолінгвістичну, і професійну компетентність [2, с. 34]. Комунікативний підхід дозволяє, враховуючи потреби студентів стосовно оволодіння іноземною мовою, індивідуалізувати цілі та зміст навчання і, відповідно, його методи й засоби. Він спрямований на створення необхідних умов для навчальної та професійної діяльності студентів. Йдеться про підготовку студентів з урахуванням орієнтації на їхню майбутню спеціальність і критеріїв ефективності навчання мови, які розвивають усі чотири види мовленнєвої діяльності та піднесення навчання на якісно новий рівень.

Формулювання цілей статті. Метою даної розвідки є проаналізувати психологічні фактори, що впливають на розвиток іншомовної комунікативної компетенції студентів.

Виклад основного матеріалу. В основі комунікативного підходу лежить мотивація, проблема якої є однією з найважливіших на сучасному етапі викладання англійської мови, так як мотивація визначає продуктивність навчальної діяльності та є її органічною складовою. Говорячи про «мотивацію», «мотиви», звичайно маємо на увазі ті фактори, які спонукають людину до діяльності. Джерелом мотивації в найбільш загальному розумінні є потреба, що створюється на основі суперечностей між тим, що людина має, чим володіє, чого не досягла. Бажання мати, володіти, досягти і становить зміст потреби [4, с. 126]. І якщо в сферу таких потреб потрапляє володіння іноземною мовою, вони стають мотивацією до її засвоєння.

Мовлення завжди мотивоване. Людина, як правило, говорить тому, що у неї є для цього певна внутрішня причина, є мотив, який виступає в ролі двигуна діяльності. Людина може усвідомлювати або не усвідомлювати цей мотив в даний момент, але він завжди пов'язаний зі спілкуванням (з усіма його компонентами) [5, с. 54]. Тому в методиці навчання іншомовного спілкування говоримо про комунікативну мотивацію (адже мотиви властиві будь-якій іншій діяльності).

Відомо, що основою мотивації є потреба. В основі комунікативної мотивації лежить потреба двох видів: а) потреба в спілкуванні як така властива людині як істоті соціальній; б) потреба в здійсненні конкретного мовного вчинку, потреба «втрутитись» в дану мовну ситуацію. Зрозуміло,

що обидва ці види взаємопов'язані, але для використання їх у навчанні неоднозначні. Перший вид можна назвати загальною комунікативною мотивацією, її рівень часто не залежить від організації навчального процесу (є люди говіркі і неговіркі), але він є фоном для другого виду мотивації; другий вид – це ситуативна мотивація, рівень якої на вирішальному етапі визначається тим, як ми навчаємо, як створюємо мовні ситуації, який використовуємо матеріал, засоби [7, с. 163].

Як ситуативні інтереси ведуть до утворення сталих інтересів, так і ситуативна мотивація виховує у студента потребу у спілкуванні взагалі, створює постійну мотиваційну готовність – надзвичайно важливий фактор успішної участі у спілкуванні, а, отже, важливий для встановлення мовного партнерства. Відсутність у відносинах студентів і викладача статусу мовних партнерів виникає якраз через відсутність комунікативної мотивації (обох видів). Комунікативний метод покликаний докорінно змінити стан речей. Даний метод призначений для навчання говорінню. У цьому випадку «метод» як поняття стає однозначним: його ознаками володіє тільки метод навчання якогось виду мовленнєвої діяльності.

Сучасні психологи і педагоги єдині в тому, що якість виконання діяльності і її результат залежать перш за все від спонук і потреб індивіда, його мотивації [6, с. 127]. Так як саме мотивація викликає цілеспрямовану активність, що визначає вибір засобів і прийомів, їх впорядкування і досягнення мети. Мотивація є тому «пусковим механізмом» всякої людської діяльності чи то праці, спілкування чи пізнання. Живить і підтримує мотивацію відчутний, реальний, етапний та кінцевий успіх.

Одним із різновидів внутрішньої мотивації є комунікативна мотивація. Комунікативність – це перша і природна потреба тих, хто вивчає іноземну мову [8, с. 72]. Спостереження під час проведення занять з англійської мови показали, що незалежно від віку студента і соціального статусу всі вони свідомо й одноставно формують свої потреби як суто комунікативні, а саме розмовляти іноземною мовою з товаришем, колегою, читати для розширення кругозору, з професійною метою і для задоволення, писати іноземному товаришу, колезі.

Однак, незважаючи на таке велике прагнення спілкуватись зі сторони студентів, саме цей тип мотивації найважче зберегти. Проблема в тому, що при оволодінні іноземною мовою в атмосфері рідної мови, іноземна мова постає як штучний засіб спілкування. Він ніяк не може конкурувати з рідною мовою, довершеним і всеохоплюючим засобом спілкування. І так звані «природні» ситуації, що використовуються при навчанні, носять по суті штучний характер. Тому, якщо розраховувати лише на природу комунікацію іноземною мовою, навряд чи вдасться зберегти мотивацію і досягти успіху.

Отже, важливо розуміти, що комунікація іноземною мовою на заняттях носить в основному умовний характер, і це наближує її до сценічної комунікації. Тому звернення до уяви студентів, до фантазії, гри є органічним компонентом ефективного навчання іноземною мовою. Викладачеві слід постійно спонукати студентів до перевтілен-

ня у типові характери, провадячи їх через різноманітні «типові обставини».

За ознакою умовності мовного стимулу і процедури навчальної операції комунікативні вправи діляться на: умовно-мотивовані (умовна бесіда) і реально – мотивовані (дискусія, коментування) [5, с. 58]. Для перших характерні риси, які в деякій мірі співвідносяться з їх тренувальними вправами. Це головним чином те, що в самій процедурі виконання є деяка умовність, неприродність, а мовний стимул носить штучний навчальний характер. Беручи участь, наприклад, в умовній бесіді, студенти не можуть не відчувати, що вони виконують саме вправи. У вправах другого різновиду мотивація мовних актів майже реальна (як, наприклад, в дискусії). Тут ступінь наближення мовних дій до того, що має місце в природних умовах, є найвищою.

У відповідності з вимогами сучасної дидактики викладач повинен довести до відома студентів завдання сучасного заняття. Прийняття завдання студентами – відправний момент для виникнення мотивації, а, отже, і успішного втілення завдання. Тому, важливо, як вони повідомляються студентам. Перш за все повинні бути названі задачі, пов'язані з оволодіннями мовними видами діяльності аудіювання, говоріння, читання [6, с. 107]. Викладач при цьому повинен вміти побачити ситуацію з точки зору студентів даної групи, тоді йому вдасться «перевести» формулювання задачі з методичної мови на мову студентів і таким чином «запросити» їх до навчання – спілкування.

Вирішення мовленнєвих задач обов'язково передбачає оволодіння відповідним мовним матеріалом, в тому числі мовним зразком, що виражає вказівку на належність структурною групою, модельними фразами. На занятті, роботі над ним повинно бути відведене спеціальне місце, але висувати на перший план засвоєння певного мовного матеріалу не слід, таке завдання навряд чи буде «прийняте» студентами, оскільки воно не співвідноситься безпосередньо з комунікативними потребами. Саме формування задач залежить від ступеня навчання, від вікових і психологічних особливостей студентів.

Зміст заняття, як і його задачі, також повинні бути прийняті студентами. А.Яцикевичус у своїх дослідках довів, що цікавий і особистісно значущий текст сам по собі, тобто без додаткового тренування, сприяє запам'ятовуванню приблизно четвертини мовного іншомовного матеріалу, що присутній у ньому, так як він викликає більшу зустрічну активність студента [5, с. 83]. Багато викладачів мали можливість переконатися, що заняття «оживає», коли його змістом стають факти і події, що стосуються самих студентів. Інколи навіть незначні деталі особистісної власності здатні запалити «комунікативне світло». Так, наприклад, звичайний прийом, що часто використовується на початковому етапі – розмова по телефону – відразу набуває привабливості в очах у студентів, якщо вони набирають справжній номер телефону свого товариша.

Події актуальної дійсності також можуть збагатити зміст заняття, показавши студентам, що вони вчаться не для хорошої оцінки, не для викладача, а для життя, і це, без сумніву, підтримує комунікативну мотивацію. Вони можуть

надати свіжості будь-якій темі, на будь-якому етапі. Наприклад, накопичивши матеріал по темі «My Home is my Castle», студенти першого курсу зможуть обговорити власні помешкання, або, наприклад, будинок їхніх мрій, і т.п.

Нарешті, великий резерв комунікативної мотивації є у матеріалі пізнавального характеру наукової, соціально-політичної і культурної областей. Підбираючи пізнавальний матеріал для занять, необхідно утримувати рівновагу між новою і вже відомою інформацією. Цього можна досягти, по-перше, шляхом повідомлення нового про відоме. По-друге шляхом актуалізації міжпредметних зв'язків [1, с. 205].

Розглянемо тепер, якою повинна бути організація заняття, що сприяє виклику та збереженню комунікативної мотивації. Сьогодні дослідники єдині в тому, що на кожному занятті важливе місце повинне відводитись вирішенню мовленнєвих задач. Навіть моменти заняття, присвячені засвоєнню мовного матеріалу, спрямовані на формування вмінь оперувати засобами іноземної мови в межах невеликих мовних ситуацій [7, с. 59]. Ідея мовленнєвого пріоритету повинна знайти відображення в організації заняття. Весь хід заняття повинен бути поступовим сходженням до вирішення задачі, яка є кульмінацією заняття, його комунікативною вершиною. При цьому важливо зробити кульмінацію помітною для студентів, створити навколо неї особливу атмосферу. Ефективним є також використання проблемних ситуацій в комунікативній мотивації, при вільній реакції студентів. Проблема ситуація – це вправа, експозиція якої містить деяку позамовну задачу; аналізуючи проблему, студенти детально описують шляхи її вирішення [4, с. 128]. Розглянемо основні розряди проблемних ситуацій:

1. Мовний стимул впливає з відносно нескладної проблемної задачі, зверненої до студента:

Situation: You want to learn Chinese by yourself. You need some instructions, textbooks, records.

Student: First of all I'll go to the bookshop and ask if they have any Chinese teaching materials. If they haven't got them, I'll go to the Public library of foreign literature. I'll see what they have there and whether they have some class of Chinese language. Also I'll look for some video lessons on the Internet and some literature which I can order from online-shops.

Мовний стимул «безликий», він не звернений безпосередньо до студентів, що надає його мовній реакції більше розкутості. Опис ситуації відрізняється ретельністю, інколи навіть фабульністю. До ситуації можна додати систематизуючі і спрямовуючі питання, а також конкретні завдання:

Situation: John Smith left university a year ago but he is still looking for a job. His parents think his hair is too long and he does not try hard to find a job. They talked seriously about it some days ago.

Questions: When did John leave university? What is his problem? What do his parents think about the situation? How do you explain John's difficulties?

Task: Dramatize the talk between John and his father.

Експозиція описує випадок, який ніби стався зі студентом. Таким чином, мовна реакція визна-

чається особистим досвідом студента, найбільш вірогідним шляхом вирішення аналогічних проблем в життєвих ситуаціях.

Situation: You were watching a very interesting film on TV. In the middle of it the phone rang. It was your group mate Ann. She asked what the home task was. You talked a little. When you finished the conversation the film was over...Next morning everyone was discussing the film.

Questions: What were you doing when the phone rang? Who phoned you? What were you talking about?

Task: Dramatize your talk with Ann. Dramatize your talk with your friends next morning.

Ще один момент організації, що сприяє збереженню комунікативної мотивації – це адекватне використання колективних форм роботи на занятті [1, с. 69]. Як відомо, колективні форми можна використовувати у ВНЗ, оскільки вони відповідають умовам навчання іноземної мови в групі, тобто в колективі, та відповідають самому змістові мови як засобу спілкування, що передбачає наявність партнерів. Важливо лише співвідносити їх з конкретними задачами спілкування, навчання. У. Ріверс пише з цього приводу: «Зрозуміло, що не можна просто розбити студентів на пари чи групи і наказати їм спілкуватися іноземною мовою, необхідно створити мотиви для цього спілкування. Волею випадку, під впливом якоїсь несподіванки чи чудернацького поєднання характерів у групі бажання спілкуватись може спалахнути саме по собі, але в більшості випадків його доводиться розпалювати спеціально, пропонуючи цікаве для всіх завдання, і тоді розмова, що супроводжує це завдання, буде автономною, справді людським спілкуванням, а не черговим варіантом псевдокомунікації» [3, с. 47]. Групі, що утворилась слід надати час для підготовки, свого роду репетиції, що є найважливішим організаційним етапом на шляху спілкування. Саме під час репетиції студенти зможуть привести у відповідність «думку, що шукає свого вираження» (Л. Щерба) і комунікативний намір, що виникає, зі своїми (мовними) можливостями [1, с. 32].

Під час репетиції мобілізується також взаємоконтроль і взаємодопомога як у відношенні змісту так і в мовному відношенні. Щоб мати можливість зсередини допомогти студентам, не порушуючи комунікативного процесу, викладач може включитися в утворену групу в ролі, яка дозволить зробити це майже природно, а саме «автора», «режисера», «суфлера».

Отже, основи для виникнення комунікативної мотивації можуть бути закладені при постановці задач заняття, при відповідному змісті та відповідних організаційних формах заняття. Все це опосередковується викладачем та повністю залежить від його стилю роботи. Розцінюючи мотивацію як найважливішу пружину процесу оволодіння іноземною мовою, що забезпечує його результативність, потрібно мати на увазі наступне: мотивація – сторона суб'єктивного світу студента, вона визначається його власними спонуканнями і пристрастями, потребами, які він чітко усвідомлює. Звідси можна сказати, що важливим засобом мотивації початкової діяльності є індивідуалізація. Під індивідуалізацією навчання іноземною мовною діяльності слід розуміти спів-

віднесеність прийомів навчання з особистісними, суб'єктивними та індивідними властивостями кожного учня [3, с. 113]. За словами І. Зимньої та О. Леонтьєва, немотивоване навчання мовної діяльності позбавляє це навчання психологічного змісту, тому що воно – навчання формі заради форми [3, с. 113].

Відомо також, що мотивація залежить від умов організації діяльності, які виступаючи у формі стимулів, можуть активізувати і спонукати в цілому. В зв'язку з цим виділяється такий тип мотивації, коли вчитися спонукає сам процес надбання знань (навичок, умінь). У нашому випадку – це вправи, їх організація.

На підставі всіх цих даних можна припустити, що створюючи певні умови при організації вправ, роблячи цей процес психологічно цікавим для студентів, ми могли б опосередковано позитивно впливати на силу мотивації. У застосуванні до навчання, наприклад, говоріння це означає наступне: в студента спочатку немає потреби до говоріння іноземною мовою, але цікавий сам процес виконання вправ, якщо це вправи мовного характеру. У випадку успіху йому стає цікаво говорити взагалі, а отже, вчити, тобто з'являються нові мотиви, вже не тільки усвідомлені, а й реально діючі [4, с. 129].

Однак потреби та інтереси кожної особистості неоднакові як неоднакові почуття, інтелектуальний рівень, життєвий досвід і таке інше. Тому найбільше активізувати мовно-розумову діяльність можна лише в тому випадку, якщо в мовних діях кожної поданої ситуації буде зацікавлений кожен студент. Іншими словами, необхідна індивідуалізація ситуацій, яка дозволить підійти до навчання ніби з іншого боку – змінити його стратегією все, що буде засвоювати студент, буде виходити з його бажань, із усвідомлення потреби в тому, що він засвоює, а не з примусу чи необхідності.

Згідно цього можна сформулювати наступне правило: будь-яке висловлювання студента повинно бути по можливості природно мотивованим, тобто виходити мовби з внутрішнього Я; для створення комунікативної мотивації необхідно використовувати в основному особистісну індивідуалізацію, яка передбачає врахування контексту діяльності студента, його життєвого досвіду, сфери його інтересів, бажань, духовних потреб, світогляду, емоційно-чуттєвої сфери і статусу особистості в колективі [2, с. 158].

Принципово важливо підкреслити, що комунікативна мотивація забезпечується не ззовні, а в межах самого комунікативного методу. Засобами комунікативної мотивації є всі три види індивідуалізації, однак значимість їх далеко неоднакова. Так, наприклад, взаємодія суб'єктивної і особистісної індивідуалізацій виявляється в тому, що індивідуальний стиль навчальної діяльності неможливо сформувати без врахування здібностей та інших індивідуальних властивостей. З іншого боку, розвиток здібностей відбувається ефективніше якщо студенти володіють раціональними прийомами виконання діяльності. Задоволення комунікативної потреби також передбачає відповідні здібності і достатньо добре засвоєні способи діяльності. Тим не менше і у виклику комунікативної мотивації ведучу роль відіграє особистісна індивідуалізація. Якщо акцент індивідуалізації змістити на врахування здібностей (особистісна

індивідуалізація), чи висунути на перший план навчання раціональним прийомом навчальної діяльності (суб'єктна індивідуалізація), то мовна діяльність стає в психологічну ізоляцію від її мовно-змістовної основи. Це призводить до того, що студент не може здійснити мовну діяльність, так як не працює, за висловом О. Леонт'єва, «мотор діяльності» – мотив [4, с. 80].

Більше того, без особистісної індивідуалізації стає неможливим здійснення і двох інших її видів. Згідно з дослідженнями, які ми маємо, для формування індивідуального стилю навчальної діяльності (як і для розвитку здібностей) необхідно індивідуалізувати не тільки зміст навчальних завдань і організацію навчальної роботи, але і мотивацію діяльності (В. Мерліна, С. Клімов) [9, с. 17]. В силу вказаних причин особистісна індивідуалізація є важливим засобом виклику комунікативної мотивації. Не випадково особистісна індивідуалізація впливає на створення комунікативної мотивації безпосередньо, в той час як індивідуальна і суб'єктна – лише опосередковано. Створюючи операційно-інструментальну мотивацію, вони опосередковано впливають на комунікативну мотивацію. (Володіння раціональними прийомами, успішне виконання навчальних завдань а також достатньо розвинені мовно-розумові здібності, пам'ять, фонетичний слух і т.д. у певній мірі підвищують інтерес до самої мовної

діяльності.) Але цей вплив не є великим і значущим для всіх студентів. Отже, дані види індивідуалізації самі не в силі забезпечити комунікативну мотивацію належного рівня.

Тут слід згадати і про таке поняття як мотивуюча індивідуалізація. Змістом мотивуючої індивідуалізації є, з одного боку, врахування сталої системи мотивів оволодіння учнем іншомовним мовленням, а з іншого – цілеспрямоване формування у кожного студента нових складніших і поки що відсутніх у нього видів мотивації. Основні прийоми реалізації цього виду індивідуалізації такі: підбір мовленнєвих партнерів і груп із врахуванням спільності їх інтересів та контексту діяльності; підбір варіантних мовленнєвих завдань, текстів для аудіювання і читання з урахуванням сфери інтересів, бажань та уподобань студентів. Визначення варіативної послідовності опитування студентів під час виконання ними мовленнєвих завдань залежить від досвіду, контексту діяльності та статусу особистості в навчально-мовленнєвому колективі.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Індивідуалізація та мотивація в комунікативному підході виражається через інтерактивне навчання, яке реалізується за допомогою навчально-рольових ігор, дискусії, групової роботи та інших видів діяльності, які ми розглянемо у наступних дослідженнях.

Список літератури:

1. Вишневський О.І. Діяльність учнів на уроці іноземної мови: [посібник для вчителів] / О.І. Вишневський // – К.: Рад. школа, 1989. – 224 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук. ред. С.Ю. Ніколаєва]. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Зимняя И.А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке: [книга для учителя] / И.А. Зимняя. – [2-е изд.]. – М.: Просвещение, 1985. – 160 с.
4. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / [Ніколаєва С.Ю., Бігич О.Б., Бражник Н.О. та ін.] – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
5. Морська Л. Теорія та практика методики навчання англійської мови: [посібн.] / Л.І. Морська. – Тернопіль: Астон, 2003. – 248 с.
6. Методика обучения иностранным языкам в средней школе / [Гез Н.И., Ляховицкий М.В., Миролубов А.А. и др.]. – М.: Высш.школа, 1982. – 373 с.
7. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е.И. Пассов. – [2-е изд.]. – М.: Просвещение, 1991. – 223 с.
8. Brown H.D. Principles of Language Learning and Teaching / H.D. Brown. – New Jersey: Prentice Hall Regents, 1997. – 354 p.
9. Rogova G.V. Methods of Teaching English: [учебное пособие для пед. ин-тов и фак. Иностр. яз] / Г.В. Рогова. – Л.: Просвещение, 1975. – 310 с.

Пикун Е.И.

Дрогобычский государственный педагогический университет
имени Ивана Франко

АНАЛИЗ ВЛИЯНИЯ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ НА РАЗВИТИЕ ИНОЯЗЫЧНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ ЯЗЫКОВЫХ ВУЗ

Аннотация

В статье рассмотрены психологические предпосылки развития иноязычной коммуникативной компетенции студентов языковых вузов. Представлен анализ коммуникативной мотивации как фактора, определяющего производительность учебной деятельности. Охарактеризованы основные виды проблемных ситуаций в различных формах работы. Теоретически обосновано использование определенных видов индивидуализации в учебном процессе. Рассмотрены способы активизации языково-мыслительной деятельности.

Ключевые слова: мотивация, коммуникация, речевые задачи, проблемные ситуации, коллективные формы работы, естественная мотивация, способности.

Pikush O.I.

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

ANALYSIS OF PSYCHOLOGICAL FACTOR INFLUENCE ON THE DEVELOPMENT OF FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE OF HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT STUDENTS

Summary

The article touches upon the psychological grounds of students' foreign communicative competence development. The author analyses communicative motivation as a defining factor of educational activity efficiency. Special attention is paid to the characteristics of main kinds of problematic situations in various forms of work. The use of certain kinds of individualization in educational process is theoretically proved. Ways of language and mental activity activation are considered.

Keywords: motivation, communication, speech tasks, problematic situation, group work, natural motivation, abilities.